

Psychosocial Factors Related to the learning to Professional Competency and Happiness among Dental Students¹

Pariyawit Nurash²
Wichuda Kittonthom³

Received: May 1, 2014

Accepted: May 19, 2014

Abstract

This research aimed to study the interaction between psychosocial factors associated with the behavior of while acquiring professional competency of undergraduate dental students. 280 students of 5th year of the undergraduate dental program were selected. The instrument used in this study was a 6 point rating scale questionnaire measuring 10 variables. The reliability of each measurement was between .705 to .914. The data were analyzed using; Two-Way Analysis of Variance, Hierarchical Multiple Regression Analysis and Pearson's Product Moment Correlation. The six key findings showed that: 1) The interaction between emotional quotient and learning environment affected behaviors of overall aspect and in 3 specific aspects; i.e., the professionalism, the basic Science, and the clinical skill of professional competency learning of undergraduate dental students; 2) The interaction between future-orientation and self-control and learning environment affected the learning behaviors in the basic science and the oral health promotion aspects; 3) The interaction between future-orientation and self-control and professionalization of dentistry affected the learning behaviors in the basic science knowledge aspect; 4) The interaction between attitudes toward professional competency learning and learning environment affected the learning behaviors in the professionalism and the basic science knowledge aspect; 5) The 4 psychological factors could increase prediction of the professional competency learning of undergraduate dental students from the 3 social factors in overall and small aspects about 13.40% to 34.60%, with statistically significant at the .05 level; and 6) The behavior of competency learning had positive relationship with happy learning, statistically significant at the .05 level.

Keywords: Psychological factors, Professional competency learning, Happy learning

---

¹ Master of Science Degree in Applied Behavioral Science

² Graduate Students, Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot
E-mail: htr_nr@hotmail.com

³ Lecturer, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์¹

ปริญญวิทย์ นุราช²

วิชุดา กิจธรรรม³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมในเชิงสาเหตุด้านปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 5 จำนวน 280 คน แบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่ารวม 6 ระดับ แบบวัดจำนวน 10 แบบวัด มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .705 ถึง .914 และใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง วิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณแบบมีลำดับ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่ามี 6 เรื่อง 1) ตัวแปรเขาวนอารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยอีก 3 ด้านได้แก่ความเป็นวิชาชีพความรู้ วิทยาศาสตร์พื้นฐานและทักษะทางคลินิก 2) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในด้านความรู้ วิทยาศาสตร์พื้นฐานและการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 3) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพมีปฏิสัมพันธ์ร่วมส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านย่อย 1 ด้านได้แก่ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4) ตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในด้านความเป็นวิชาชีพและความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 5) ปัจจัยทางจิตทั้ง 4 ตัวแปรสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยโดยมีร้อยละการทำนายที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 13.40 ถึง 34.60 และ 6) พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยทางจิตสังคมพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพความสุขในการเรียน

¹ ปริญญานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² บัณฑิตระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: htr_nr@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหางานวิจัย

หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความพร้อมทั้งด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางทันตกรรมโดยคำนึงถึง “คุณภาพ” ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทันตแพทยสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพทันตแพทย์ได้ปรับปรุงและจัดทำเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมปีพ.ศ. 2555 เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตให้บัณฑิตมีความรู้มีทักษะและเจตคติของการเป็นทันตแพทย์ที่ดีโดยมุ่งเน้นไปที่ความสามารถของบัณฑิตจบใหม่ให้สามารถปฏิบัติงานในฐานะทันตแพทย์ทั่วไปได้ (ทันตแพทยสภา, 2555ก) ซึ่งเจนจิรา ธิระวัฒน์ (2549: 372-380) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์สำหรับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตใหม่จากกลุ่มอาจารย์และทันตแพทย์พบว่าสิ่งที่ทันตแพทย์ทุกท่านไม่ว่าเป็นบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่หรือผู้ที่ประกอบอาชีพทันตกรรมต้อง “ตระหนัก” หรือสิ่งที่ “ต้องมี” ไม่ใช่ “ควรมี” คือต้องรู้จักประเมินสถานการณ์ตลอดเวลาเพื่อสร้างประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยให้มากขึ้นเนื่องจากรูปแบบการศึกษาที่ผ่านมามีการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีน้อยเรียนพอรู้แต่กลับทุ่มเทเวลาให้กับการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกมากกว่าส่งผลให้บัณฑิตเมื่อจบออกมามีความเก่งในการปฏิบัติการรักษาผู้ป่วยแต่มีความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการน้อยโดยเฉพาะความรู้ทางการแพทย์และทันตแพทย์ขั้นพื้นฐานที่จะเชื่อมโยงไปใช้ได้จริงในคลินิกและเมื่อจบไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่างๆ ซึ่งทันตแพทยศาสตรบัณฑิตบางคนที่ยังออกไปอาจจะ

ศักยภาพน้อยกว่าทันตบาลด้วยซ้ำดังนั้นจึงควรมีการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงเนื้อหาจากภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติในคลินิกโดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการเข้าใจและกล้าเผชิญปัญหาในลักษณะเชิงกว้างมากกว่าเชิงลึกคือไม่ควรมุ่งไปที่ตัวบุคคลอย่างเดียวเพราะปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไข ควรปลูกฝังให้นิสิตรักการทำงานในชุมชนมากขึ้นมีความชัดเจนต่อบทบาทและหน้าที่ในการทำงานในโรงพยาบาลในฐานะที่เป็นทันตแพทย์มีความสามารถในการบริหารจัดการกิจกรรมในขณะที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้โดยมีทักษะสื่อสารที่ดีมีความใส่ใจต่อผู้อื่นโดยเฉพาะกับผู้ป่วยสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทุกระดับเพื่อลดความขัดแย้งกล้าแสดงออกถึงความเห็นที่แตกต่างจากคนอื่นที่สำคัญจะต้องมีจิตสำนึกสาธารณะที่ธำรงค์ศีลธรรมแห่งวิชาชีพเพื่อลดความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องที่เกิดจากความผิดพลาดจากการรักษาดังสถิติช่วงปีพ.ศ. 2547-2554 พบว่าวิชาชีพทันตกรรมถูกร้องเรียนเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มวิชาชีพทางสาธารณสุขทั้งด้านการรักษาและพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อผู้ป่วยมีคดียุติธรรมในทันตแพทยสภาถึง 122 คดีพื้นที่ที่มีการร้องเรียนมากที่สุดคือกรุงเทพมหานคร 102 คนในขณะที่ต่างจังหวัดมีจำนวน 34 คน (สมชาย กิจเสนาโยธิน, 2555: 9-11) งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแม้ทันตแพทย์สภาจะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับสมาชิกวิชาชีพทันตกรรมแต่ถ้าบัณฑิตที่ผลิตออกมามีคุณภาพไม่ได้ตามเกณฑ์ที่วิชาชีพกำหนดไว้ย่อมส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของวิชาชีพดังนั้นจึงมุ่งเน้นไปที่การจัดการศึกษาเรื่องคุณภาพของบัณฑิตให้มีความรู้มีทักษะด้านวิชาชีพทันตกรรมที่ได้มาตรฐานสามารถนำไปปฏิบัติใช้จริงกับมนุษย์หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจึงมีการ

กำหนดเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติทางหัตถกรรมที่มีความละเอียดและเคร่งครัดมากส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนในด้านความสุขเพราะไม่มีเวลาพักผ่อน

ดังที่โครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข (2549: 14-23) ได้ทำการสำรวจความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ 8 มหาวิทยาลัยต่อหลักสูตรและการเรียนรู้พบว่านิสิตทันตแพทย์เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความสุขในการเรียนน้อยสาเหตุเพราะหลักสูตรมีเนื้อหาหนักมีชั่วโมงเรียนแน่นถึงร้อยละ 22.20 เรียนหนักไม่มีเวลาผ่อนคลายส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตสภาพแวดล้อมทางการเรียนในคลินิกทำให้นิสิตมีความรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตแย่ลงคือสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลซึ่งมีผลร้อยละ 3.50 ความร่วมมือของคนใช้ร้อยละ 16.50 และประสิทธิภาพในระบบสนับสนุนการเรียนคลินิกเช่นการนัดคนไข้และการส่งต่อร้อยละ 12.30 และวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่มีผลต่อความรู้สึกที่ไม่ดีของนิสิตร้อยละ 5.20 ที่มีมุมมองว่าปริมาณงานขั้นต่ำ (Minimum Requirement) ในคลินิกไม่เหมาะสมกับเวลาและในปีพ.ศ. 2551 ทันตแพทยสภาได้กำหนดให้นิสิตทันตแพทย์ต้องเข้าทดสอบความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังทำให้นิสิตเกิดความวิตกกังวลและมีความเครียดเพิ่มขึ้นที่จะต้องสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางทันตกรรมควบคู่ไปกับการเรียนในรายชั่วโมง

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่านิสิตทันตแพทย์จะสามารถเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้และมีความสุขในการเรียนด้วยมีหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพซึ่งปัจจัยเหล่านั้นประกอบด้วยปัจจัยภายในหรือปัจจัยทางจิตและปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคมเป็นปัจจัยที่ผู้วิจัย

สนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยทางจิตได้แก่เชาวน์ การฟันฝ่าอุปสรรคเชาวน์อารมณ์ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพปัจจัยทางสังคมได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเรียนการถ่ายทอดทางวิชาชีพและการสนับสนุนทางครอบครัวและปัจจัยลักษณะชีวสังคมได้แก่เพศรายได้ของบิดา/มารดา ระดับการศึกษาของบิดา/มารดาขนาดของมหาวิทยาลัยมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์อย่างไร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดรูปแบบสามเหลี่ยมปิรามิดระดับสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ของมิลเลอร์ (Miller, 1990; อ้างอิงจาก Albino, and .et al, 2008: 1416-1417) สามารถอธิบายตามแนวคิดที่เป็นลำดับขั้นของการเรียนวิชาชีพทันตแพทย์แบบพัฒนาการจากพื้นฐานความรู้สู่การปฏิบัติโดยมีระดับของสมรรถนะวิชาชีพ 4 ระดับได้แก่ระดับที่ 1 การรับรู้ระลึกและตระหนักได้ (knows) ระดับที่ 2 การประยุกต์ความรู้ที่มีแก้ไขสถานการณ์จำลองได้ (knows how) ระดับที่ 3 การแสดงให้เห็นถึงวิธีการในการปฏิบัติว่าทำได้อย่างไร (shows how) และระดับที่ 4 การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์จริง (does) โดยร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานตามสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรม (Competency) พ.ศ. 2555 ของทันตแพทยสภาซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดการศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในระดับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตแบ่งเป็นพฤติกรรมการเรียน 4 ด้านคือด้านความเป็น

วิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานด้านทักษะทางคลินิกและด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากโดยใช้แนวคิดของเดนนิสัน, พรืเวท และอัฟเฟลค (วิชุตกิจธรรม, 2555: 5; อ้างอิงจาก Dennison, Prevet, & Affleck, 1980) มาเป็นแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลหากเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยทางจิตจะเกี่ยวข้องกับมุมมองที่บุคคลมีต่อตนเองและหากเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับมุมมองที่ผู้มองมีต่อผู้อื่นที่เป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวมาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการประมวลเอกสารและร่วมกับการศึกษาความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ซึ่งเป็นความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ที่มีต่อบทบาทการเรียนในคลินิกประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) ด้านความพึงพอใจในชีวิต 2) ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและ 3) ด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่นเป็นความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับครอบครัวโรงเรียนเพื่อนเป็นความหวังในสวัสดิภาพของผู้อื่นร่วมรู้สึกเข้าใจผู้อื่นเป็นคนที่สามารถให้ความรักความใกล้ชิดสนิทสนมและความเข้าใจผู้อื่นสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นซึ่งผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดความสุขของงามดาวนินทานนท์และอุษาศรีจินดารัตน์ (2551: 84-85) มาศึกษาในครั้งนี้

ดังนั้นการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์นั้นทุกระบวนการเรียนในแต่ละขั้นตอนนิสิตทันตแพทย์จะได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเข้มข้นเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายของวิชาชีพจึงต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคมากมายไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนทางสังคมสิ่งเหล่านี้ นิสิตจะต้องก้าวข้ามไปให้ได้ความ

ฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการสำเร็จการศึกษานั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลต่อเจตคติที่ดีในการเรียนรู้การรับรู้ความรู้สึกและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกระบวนการเรียนการสอนของวิชาชีพเพื่อสามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอย่างทันตแพทย์ทั่วไปพึงกระทำดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละปัจจัยโดยนำมาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้ปัจจัยภายในศึกษาเชาวน์กริการฟันผ่าอุปสรรคตามแนวคิดทฤษฎีของสตอลท์ (Stoltz, 1997: 6-13) ส่วนแนวคิดทฤษฎีของการ์ดเนอร์ (Gardner, 1989; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) และซาโลเวส (Saloves, 1990; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) ใช้การศึกษาตัวแปรเชาวน์อารมณ์และนำทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาศึกษาตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองของดวงเดือนพันธุ์นาวิน (2521: 42) และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติของแมคไกวร์ (McGuire, 1969: 155-157) มากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

ส่วนปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคมได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเรียนผู้วิจัยใช้ตามแนวคิดของมูส์ (Moos, 1976) เพื่อกำหนดตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการเรียนซึ่งการถ่ายทอดทางวิชาชีพผู้วิจัยใช้แนวคิดของซิมสัน (Simpson, 1979) มาเป็นตัวแปรและการสนับสนุนทางครอบครัวผู้วิจัยได้นำแนวคิดของดวงเดือนพันธุ์นาวิน (2543: 156-166) มากำหนดเป็นตัวแปร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตกับปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์
2. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตทันตแพทย์ที่มีเขาวรรณอารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน
2. นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน
3. นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากเป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน
4. นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

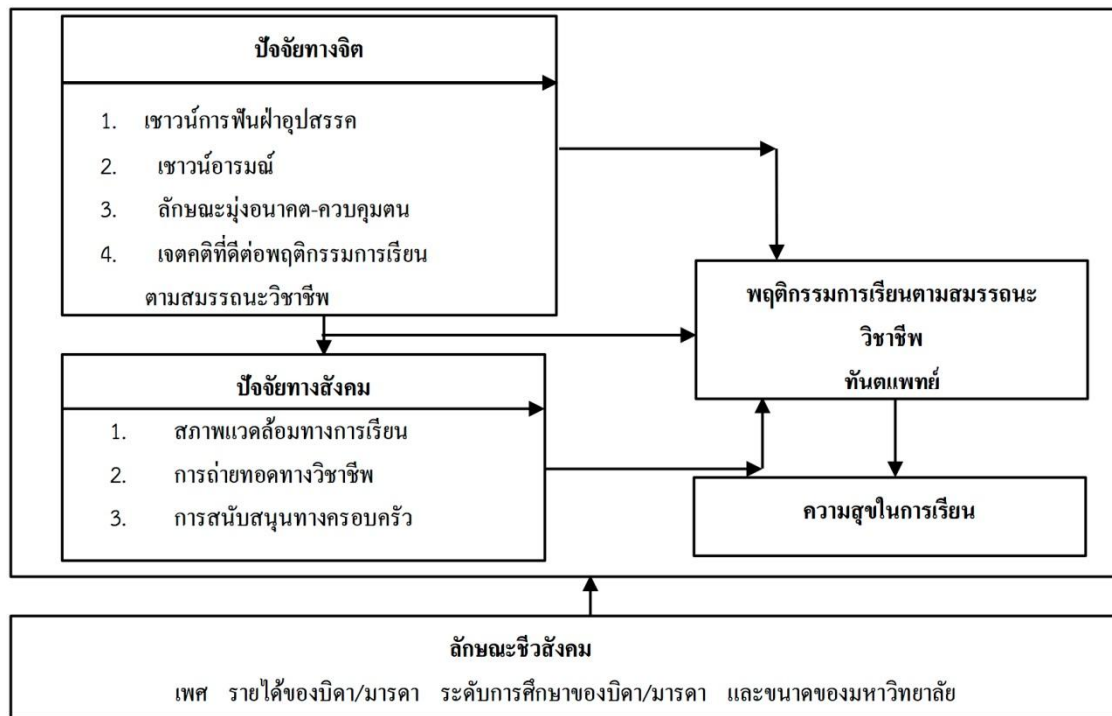
5. กลุ่มปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปรคือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อควบคุมอิทธิพลกลุ่มตัวแปรปัจจัยชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำกลุ่มตัวแปรปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปรได้แก่เขาวรรณการฟื้นฟูอุปสรรค เขาวรรณอารมณ์ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเข้าร่วมทำนายอีกสามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรปัจจัยชุดที่ 1 เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภทความสัมพันธ์เปรียบเทียบประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษาพ.ศ. 2556 สาขาทันตแพทยศาสตร์หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภาจำนวน 9 มหาวิทยาลัยจำนวน 729 คนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (sampling random) ได้จำนวน 5 มหาวิทยาลัย และการกำหนดขนาดตัวอย่างคำนวณจาก 2 หลักการได้แก่ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอแกน (Krejcie&morgan: 1970) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Statified Random Sampling) จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คนจาก 5 มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรทัศนแพทย์ศาสตร์ จำนวน 5 แห่งในเรียนการปฏิบัติการรักษาโรคทางทันตกรรมกับผู้ป่วยจริง

มหาวิทยาลัย	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	89
ศรีนครินทรวิโรฒ	45
ธรรมศาสตร์	47
ขอนแก่น	52
เชียงใหม่	47
รวม	280

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม 1 ชุดประกอบด้วยแบบวัด 10 แบบวัดได้แก่แบบวัดลักษณะชีวสังคม 1 แบบวัด และเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า 9 แบบวัดโดยแบบวัดมาตรฐานค่ามี 6 ระดับคือจริงที่สุดจริง

ค่อนข้างจริงไม่ค่อยจริงไม่จริงและไม่จริงเลยแบบวัดมาตรฐานค่า 9 แบบวัดได้แก่ 1) แบบวัดพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทัศนแพทย์ 2) แบบวัดความสุขในการเรียน 3) แบบวัดเซวณการฟื้นฟูอุปสรรค 4) แบบวัดเซวณอารมณ์ 5) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน 6) แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทัศนแพทย์ 7) แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน 8) แบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพ 9) วัดการสนับสนุนทางครอบครัวโดยมีค่าความเชื่อมั่นขอบแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .705-.914

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนาเพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe') เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-4

3. สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 5

4. สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 6

ผลการวิจัย

จากสมมติฐานที่ 1-4 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับชั้น (Hierarchical Multi-regression of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบผลการวิจัยดังนี้

ตาราง 1 ภาพรวมการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5

กลุ่มลักษณะ ชีวสังคม	สมมติฐานที่ 1			สมมติฐานที่ 2			สมมติฐานที่ 3			สมมติฐานที่ 4			
	จำนวน คน	ก	ข	กxข	ค	ข	คxข	ค	ง	คxง	จ	ข	จxข
รวม	280	56.52*	5.77*	2.46	76.55*	7.10*	<1	72.14*	7.52*	<1	45.62*	10.14*	<1
เพศ													
ชาย	78	38.92*	4.88*	1.79	21.46*	9.05*	1.53	19.27*	1.20	<1	18.82*	6.70*	<1
หญิง	202	27.17*	2.06	1.52	61.25*	<1	<1	53.07*	5.72*	<1	27.72*	4.00*	<1
รายได้ของบิดา/มารดา													
บิดามีรายได้ต่ำ	105	33.48*	3.34	3.89	34.27*	2.41	<1	32.24*	4.38*	1.07	16.72*	1.71	<1
บิดามีรายได้สูง	175	21.10*	2.86	<1	39.53*	4.00*	<1	38.98*	3.01	<1	25.40*	7.67*	<1
มารดามีรายได้ต่ำ	157	50.53*	8.99*	3.69	44.76*	9.44*	<1	42.53*	7.08*	<1	20.56*	9.68*	<1
มารดามีรายได้สูง	123	9.86*	<1	<1	32.64*	<1	<1	29.36*	0.98	<1	22.51*	1.30	<1
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา													
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	9.91*	1.39	4.03*	12.43*	2.14	<1	13.61*	2.17	<1	4.96*	2.09	<1
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	43.00*	4.78*	<1	61.72*	5.40*	<1	58.13*	5.50*	<1	40.58*	8.11*	<1
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	13.87*	7.36*	2.11	10.17*	10.10*	<1	9.52*	3.94	<1	6.96*	8.05*	<1
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	43.77*	1.51	<1	75.47*	1.20	<1	70.05*	3.82	<1	40.31*	3.60	<1
ขนาดของมหาวิทยาลัย													
ขนาดเล็ก	191	25.42*	4.22*	2.79	55.38*	5.19*	1.06	59.42*	2.83	<1	33.52*	6.38*	<1
ขนาดใหญ่	89	22.37*	2.08	<1	10.94*	2.03	<1	8.42*	5.77*	<1	10.36*	2.40	<1

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ

- ก คือ เซาว์นอารมณ์
- ข คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
- ค คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
- ง คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
- จ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานที่ 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรคือเขาวน้ออารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมแต่พบในกลุ่มย่อยที่เป็นนิสิตที่บิดามีการศึกษาต่ำ (33.60%) และในขณะเดียวกันพบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อย 3 ด้านได้แก่ด้านการพัฒนาความเป็นวิชาชีพไม่พบในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่เป็นเพศชาย (27.20%) บิดามีรายได้ต่ำ (15.70%) มารดามีรายได้ต่ำ (18.50%) บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (32.80%) และมารดามีระดับการศึกษาต่ำ (26.60%) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานไม่พบผลในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่ำ (9.80%) และด้านทักษะทางคลินิกไม่พบผลในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่มีบิดามีรายได้ต่ำ (27.70%)

สมมติฐานข้อที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรคือลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านรวมและด้านย่อยได้แก่ด้านความเป็นวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแต่ขณะเดียวกันกลับพบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตาม

สมรรถนะวิชาชีพในด้านย่อยได้แก่ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานไม่พบในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่บิดามีรายได้สูง (7.20%) และด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานไม่พบในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่มารดามีรายได้สูง (23.20%)

สมมติฐานข้อที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรคือลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านรวมด้านความเป็นวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแต่ขณะเดียวกันกลับพบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านย่อยได้แก่ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานซึ่งไม่พบผลในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยเป็นเพศชาย (14.70%)

สมมติฐานข้อที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรคือเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านรวมด้านทักษะทางคลินิกด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแต่ขณะเดียวกันกลับพบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ

วิชาชีพในด้านย่อยได้แก่ด้านความเป็นวิชาชีพซึ่งไม่พบผลในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่บิดามีรายได้สูง (2.50%) และมารดาที่มีรายได้สูง (3.70%) และ

ด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานไม่พบผลในกลุ่มรวมแต่พบผลในกลุ่มย่อยที่บิดามีรายได้สูง (7.50%)

ตาราง 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อที่ 5

กลุ่มลักษณะชีวสังคม	สมมติฐานที่ 5				
	จำนวนคน	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า	ทำนาย เพิ่มขึ้น
รวม	280	44.20*	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	.113, .122, .116, .108, .152, .258, .210	26.8
เพศ					
ชาย	78	42.50*	2, 3, 4, 6, 7	.139, .119, .143, .343, .177	26.3
หญิง	202	58.20*	1, 5, 7	.222, .409, .274	34.6
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	54.10*	5, 7	.289, .261	34
บิดามีรายได้สูง	175	38.80*	4, 6, 7	.154, .264, .211	23.7
มารดาที่มีรายได้ต่ำ	157	52.80*	1, 4, 5, 6, 7	.137, .138, .294, .151, .217	34
มารดาที่มีรายได้สูง	123	38.90*	3, 6, 7	.187, .379, .214	22.3
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	44.70*	2, 3	.211, .236	21
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	45.50*	5, 6, 7	.173, .247, .218	28.8
มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ	72	52.20*	1, 2, 6	.319, .224, .291	13.4
มารดาที่มีระดับการศึกษาสูง	208	45.70*	6, 7	.266, .274	33.3
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	44.50*	1, 5, 6, 7	.152, .144, .347, .226	30.3
ขนาดใหญ่	89	48.50*	2, 4, 7	.387, .320, .173	28.3

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ: เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ : 1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน 2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ 3. การสนับสนุนทางครอบครัว
4. เซวน์การฟันฝ่าอุปสรรค 5. เซวน์อารมณ์ 6. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรเรียนตามสมรรถนะ

สมมติฐานข้อที่ 5 มาจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับชั้น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมกรเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์จากตัวแปรอิสระ 2 ชุดได้แก่กลุ่มตัวแปรชุดที่ 1 คือปัจจัยทางสังคมมี 3 ตัวแปรได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเรียน

การถ่ายทอดทางวิชาชีพการสนับสนุนทางครอบครัวสามารถทำนายพฤติกรรมกรเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในด้านรวมและแต่ละด้านย่อย 4 ด้านได้แก่ด้านความเป็นวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานด้านทักษะทางคลินิกด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากเมื่อควบคุมอิทธิพลกลุ่มตัว

แปรชุดที่ 1 คือปัจจัยทางสังคมให้คงที่แล้วนำกลุ่มตัวแปรชุดที่ 2 คือปัจจัยทางจิตมี 4 ตัวแปรได้แก่เซาวนการฟันผุอุปสรรคเซาวนอารมณ์ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองคตติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเข้าร่วมทำนายด้วยสามารถเพิ่ม

ปริมาณการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยทั้ง 4 ด้านจากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรชุดปัจจัยทางสังคมเคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

พฤติกรรม	ความสุขในการเรียน			
	ด้านรวม	ความพึงพอใจในชีวิต	ความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง	ความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น
ด้านรวม	.294*	.175*	.279*	.305*
1. ความเป็นวิชาชีพ	.179*	.107	.195*	.150*
2. ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	.140*	.106	.139*	.082
3. ทักษะทางคลินิก	.191*	.077	.207*	.253*
4. การส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	.329*	.217*	.264*	.356*

สมมติฐานข้อที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์กับความสุขในการเรียนด้านรวมและด้านย่อยผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมพบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .294 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางคือด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .329

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสนับสนุนสมมติฐานที่ 1- 4 ได้บางส่วนและสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 - 6 สนับสนุนทั้งหมดโดยอภิปรายผลดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเซาวนอารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนพบผลว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเซาวนอารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดีกลับมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพสูงกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเซาวนอารมณ์ต่ำและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่แตกต่างกันซึ่งพบในกลุ่มนิสิตที่บิดามีการศึกษาต่ำผลการค้นพบในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอกและลักษณะชีวสังคมของนิสิตโดยเฉพาะระดับการศึกษาของบิดาซึ่งแม้ว่าบิดามีระดับการศึกษาต่ำอาจจะเป็นข้อจำกัดบางอย่างในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านวิชาการและวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แต่ไม่ใช่ข้อจำกัดที่จะทำให้นิสิตไม่สามารถเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้ซึ่งสมคิด อิศระวัฒน์ (2538) ได้ศึกษาการ

สนับสนุนทางด้านอารมณ์ของบิดามารดากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีฐานะยากจนแต่บิดามารดา ยังให้การสนับสนุนในทุกๆด้านรวมถึงด้าน การศึกษาและให้รู้จักการเรียนรู้ใช้อย่างประหยัด ส่วนด้านการอบรมบ่มนิสัยของบิดามารดาสอนลูก ด้วยเหตุผลฝึกให้ลูกรู้จักยอมรับในความคิดพูดหรือ อธิบายให้เข้าใจก่อนลงโทษฝึกให้รู้จักช่วยเหลือ ตนเองอดทนกับสิ่งต่างๆที่เข้ามาในชีวิตซึ่งเป็น พฤติกรรมด้านการปลอบใจและให้กำลังใจเมื่อบุตรมี ปัญหาสิ่งเหล่านี้ต่างหากที่เป็นสิ่งหล่อหลอมให้นิสิต ทนต์แพทย์ เต็ม โต และสามารถเผชิญกับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่ดีในองค์การได้หาก จะต้องเจอกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่ดีไม่ เหมาะสมทั้งนี้เพราะการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ทนต์แพทย์เป็นกระบวนการเรียนที่หนักมีความ เข้มงวดทั้งในการประเมินงานทั้งภายในองค์การและ สังคมรวมทั้งบรรยากาศด้านสัมพันธภาพระหว่าง อาจารย์กับนิสิตและเพื่อนและพบว่ามีการเอาใจใส่ และให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันน้อยซึ่งสอดคล้อง กับโครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข (2549: 14-23) และงานของโทมัสและคณะ (Thomas, et.al. 2009) ซึ่งศึกษามุมมองของนิสิตทันตแพทย์ด้าน บรรยากาศทางการเรียนที่มองเป็นด้านลบและ กระบวนการสอนของอาจารย์เป็นแบบเผด็จการและ งานของเดวิดและคณะ (David, et.al. 2005) ที่ ศึกษามุมมองของนักศึกษาในเรื่องบรรยากาศทางการ เรียนที่มีความหมายต่อบรรยากาศทางอารมณ์ในชั้น ปีที่ 1 แต่ปี 2 ปี 3 มีมุมมองในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ นิสิตทันตแพทย์ไม่สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลง อะไรให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองเพียงอย่าง เดียวได้แต่สิ่งเหล่านี้กลับเป็นเสมือนต้นทุนด้าน ภูมิคุ้มกันให้นิสิตได้เรียนรู้และดูแลตนเองเพื่อไปสู่

เป้าหมายของการเรียนได้อย่างชาญฉลาดด้วยเขาวน อารมณ์ที่สูงของนิสิตทันตแพทย์ที่สามารถควบคุม ความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้สร้าง แรงจูงใจด้วยตนเองสามารถทำความเข้าใจกับความ ต้องการของตนเองและผู้อื่นสามารถรักษา สัมพันธภาพกับผู้อื่นและปรับตัวไปตามสถานการณ์ ต่างๆที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็น ขณะเรียนหรือทำกิจกรรมอื่นๆซึ่งเขาวนอารมณ์มี ความสำคัญมากกว่าการมีสติปัญญาเพียงอย่างเดียว เพราะนิสิตที่มีแต่เขาวนปัญญาอย่างเดียวอาจจะไม่ สามารถดำเนินชีวิตในการเรียนวิชาชีพทันตแพทย์ได้ ตามเป้าหมายแต่เพราะผลที่ค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า เขาวนอารมณ์เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่จะทำให้ นิสิตทันตแพทย์ก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่ดีไปสู่การจบปี นทันตแพทยศาสตรบัณฑิตได้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของการ์ดเนอร์ (Gardner, 1989; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) และซาโลเวส (Saloves, 1990; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) และ งานของทรงพร สดใสจิตต์ (2547) ที่พบว่าปรีชาเชิง อารมณ์กับบรรยากาศในการเรียนร่วมทำนายผลการ เรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่อัจฉราสุขารมณและ อังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ได้ประมวลและ สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์พบว่า เป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลสำหรับพฤติกรรมกรเรียนและจักร พงษ์ สุรศิลป์ (2549) ได้ศึกษาองค์ประกอบของ เขาวนอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ผลพบว่าเขาวนอารมณ์เป็นตัวที่มีอิทธิพล ร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้ดี ที่สุด

2. จากผลการวิจัยเพื่อหาปริมาณการทำนาย และตัวทำนายของพฤติกรรมกรเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ทั้งด้านรวมและด้ายย่อย

4 ด้านพบผลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 โดยการกำหนด ขึ้นบนพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต หรือปัจจัยภายในและปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัย ภายนอกตามแนวคิดของเดอนิสัน, พรืเวท และอัฟเฟลค (วิชุดา กิจจรธรรม, 2555: 5; อ้างอิง จาก Dennison, Privet, & Affleck, 1980) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมใดๆของบุคคลสามารถทำนายได้ด้วย ปัจจัยทางจิตหรือปัจจัยภายในและปัจจัยทางสังคม หรือปัจจัยภายนอกพบว่าพฤติกรรมที่เรียนตาม สมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีปริมาณการ ทำหน้าที่เพิ่มขึ้นได้แก่ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่เรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพเขาวินิจฉัยการถ่ายทอดทางวิชาชีพการ สนับสนุนทางครอบครัวสภาพแวดล้อมทางการเรียน และเขาวินิจฉัยการฟันผ่าอุปสรรค

โดยตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเป็น ตัวแปรที่มีอิทธิพลการทำนายมากที่สุดใน 7 ตัวแปร สำหรับพฤติกรรมที่เรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของ นิสิตทันตแพทย์สอดคล้องกับแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2521: 42) กล่าวว่าบุคคลที่มี ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเป็นบุคคลที่มีนิสัย การบังคับตนเองให้อดได้รอได้หรือเลือกที่จะไม่รับ ประโยชน์เล็กน้อยในทันทีแต่จะรอรับประโยชน์ที่ ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลังในที่นี้ขอ กล่าวถึงพฤติกรรมที่เรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ของนิสิตทันตแพทย์ที่ต้องใช้ความอดทนบังคับตนเอง ไม่เที่ยวเตร่เมื่อเวลาว่างต้องทำชิ้นงานทางทันตกรรม ส่งให้ตรงเวลาที่กำหนดตลอดจนต้องค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติมเพื่อจะเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิชาการสู่ การปฏิบัติทางคลินิกที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์จึงทำ ให้นิสิตทันตแพทย์อดทนบังคับตนเองเพื่อ ความสำเร็จทางการเรียนตามวิชาชีพและจบออกมา เป็นทันตแพทย์ที่มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) ที่ศึกษาวิชาชีพ พยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากจะ เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยตามจรรยาบรรณ พยาบาลมากกว่าพยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตนน้อยและภาสชนก พิชญเวทย์วงศ์ (2551) ที่พบว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีจิตลักษณะมุ่ง อนาคต-ควบคุมตนมากมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ ดีขององค์กรมากกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีจิตลักษณะ มุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และณัฐพล แยมสะอาด (2551) ศึกษาตัวแปร เจริญสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนส่งผลทางตรงต่อ พฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนิสิตทันตแพทย์จะมีพฤติกรรมการเรียนตาม สมรรถนะวิชาชีพหรือไม่เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการ เรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ การแสดงพฤติกรรมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของแมคไกว์ (McGuire, 1969: 155-157) เกี่ยวกับเจตคติที่มี 3 องค์ประกอบ ที่จะทำให้บุคคลนั้นพร้อมแสดงพฤติกรรมหรือไม่ ได้แก่ด้านความคิด (cognitive component) คำนึงถึงประโยชน์หรือโทษด้านความรู้สึก (affective component) ชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆและ ด้านการกระทำหรือพฤติกรรม (conative, action, behavioral component) เพราะนำไปสู่แนวโน้ม พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเพราะถ้านิสิตทันตแพทย์มี เจตคติที่ดียอมทำให้นิสิตสามารถเรียนได้ตาม สมรรถนะวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับงานวิจัยของณัฐพล แยมสะอาด (2551) ศึกษาตัว แปรเจริญสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนเจตคติ เป็นตัวแปรเจริญสาเหตุที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญรวม ต่อพฤติกรรมการเรียนมีค่าอิทธิพลอยู่ในลำดับแรก ของตัวทำนายอื่นๆและศุภรางค์ อินทุณท์ (2553)

ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่นพบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักการอ่านสามารถทำนายพฤติกรรมรักการอ่านได้เป็นอันดับแรกทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มลักษณะทางจิตสังคมที่ศึกษาและงานของวันวิสา สิริระศาสตร์ (2555) สุขจิตร์ตั้งเจริญ (2556) ส่วนตัวแปรเขาวนอารมณ์นั้นเป็นตัวแปรปัจจัยภายในอีกตัวหนึ่งใน 3 ตัวที่กล่าวมาที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะภายในของตัวบุคคลที่สามารถพัฒนาได้จะมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคลเพราะการสร้างความสุขหนึ่งคนให้มีคุณภาพเพื่อตอบโจทย์สังคมได้นั้นปัจจัยภายในจะมีอิทธิพลที่สำคัญเช่นเดียวกับเป้าหมายทางการศึกษาในวิชาชีพทันตแพทย์คือนิสิตทันตแพทย์จะได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตามสมรรถนะวิชาชีพหรือไม่ตั้งแต่เข้าเรียนขณะเรียนและจบออกไปประกอบอาชีพนั้นปัจจัยภายในคือเขาวนอารมณ์จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลให้นิสิตสามารถเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขในการเรียนซึ่งโกลแมน (Goleman, 1995: 25-45) กล่าวเรื่องเขาวนอารมณ์ว่าการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จนั้นเขาวนปัญญาไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดแต่เขาวนอารมณ์ต่างหากที่มีความสำคัญมากกว่าซึ่งสติปัญญาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำงานได้ดีที่สุดถ้าปราศจากเขาวนอารมณ์เพราะเขาวนอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่จะมาเติมเต็มให้การดำเนินชีวิตมีความสมบูรณ์เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลเมื่อบุคคลมีเขาวนอารมณ์มากย่อมนำไปสู่ความสามารถในเขาวนอื่นๆ ด้วยเช่นกันสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเขาวนอารมณ์ของซาโลเวย์ (Salovey, 1990; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) และการ์ดเนอร์ (Gardner, 1989; อ้างอิงจาก Goleman, 1995: 43-44) และงานของพิสนธ์ เกิดศิลป์ (2546) ศึกษา

โมเดลสมการโครงสร้างของเขาวนปัญญาเขาวนอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลการศึกษาพบว่าเขาวนอารมณ์สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ยสะสมซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้สำหรับปัจจัยภายนอกในการศึกษาครั้งนี้มีอิทธิพลทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในลำดับต่อมาแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในเชิงปัจจัยเชิงสาเหตุซึ่งได้แก่การถ่ายทอดทางวิชาชีพจะเป็นแบบทางการหรือการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการเป็นการหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เกิดขึ้นค่อนข้างถาวรและสามารถใช้ชีวิตในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้ตามแนวคิดของซิมสัน (Simpson, 1979) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีวาวิชัยกุล (2542) มานะรักษ์วงษ์ (2546) สุวดี เอื้ออรุณโชติ (2551) โพลีเซียส และคณะ (Polyzois, and et.al. 2011) ญัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552) ส่วนการสนับสนุนทางครอบครัวสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางครอบครัวของดุจเดือน พันธุมนาวิน (2543: 156-166) กล่าวว่าการสนับสนุนทางครอบครัวเป็นการสนับสนุนด้านอารมณ์เป็นการพูดให้กำลังใจปลอบโยนถามด้วยความรักความห่วงใยให้ความอบอุ่นและยอมรับในสิ่งที่ผู้เรียนเป็นด้านข้อมูลข่าวสารเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาช่วยหาทางออกที่ดีให้คำแนะนำให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาให้รางวัลหรือลงโทษเมื่อทำไม่ดีให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถตัดสินใจในสิ่งที่ได้ดำเนินการตัดสินใจเป็นการสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์เงินและแรงงานซึ่งเป็นการสนับสนุนทางสังคมที่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การร่วมมือซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของญัฐวัตร ลุณหงส์ (2544:

127-128) กิติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ส่วนสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่เข้าร่วมทำนายนการเกิดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์เพราะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาหรือการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตได้มาจากแนวคิดของมูส (Moos, 1976) ได้แก่สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการวิจัยเป็นการศึกษาด้านทรัพยากรวัตถุและสภาพแวดล้อมทางจิตและสังคมเป็นการศึกษาด้านทรัพยากรบุคคลซึ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านทรัพยากรวัตถุได้แก่กลุ่มวัสดุอุปกรณ์เครื่องมืออาคารสถานที่ห้องสมุดห้องสารสนเทศศาสตร์ทัศนศึกษาและบรรยากาศต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพสนันนนิรมิตรไชย นนท์ (2549) พงษ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และมนตรี แยมกสิกร (2551) ัญฐพล แยมสะอาด (2551) อินทิรา บริบูรณ์ (2556) ส่วนเขาวนการฟันผาอุปสรรคเป็นตัวแปรหนึ่งที่เข้าร่วมทำนายนการเกิดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์เช่นกันสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเขาวนการฟันผาอุปสรรคของสตอลท์ (Stoltz, 1997: 6-13) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีเขาวนการฟันผาอุปสรรคสูงเป็นบุคคลที่สามารถควบคุมสถานการณ์และอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้รู้ว่าใครหรืออะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาอุปสรรคและต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าของปัญหาหรือต่อผลที่ตามมาอย่างน้อยแค่ไหนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมพร มั่นเสมอ (2545) โสภิตา พุ่มดียิ่ง (2547)

ส่วนผลการวิจัยในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวิตสังคมพบในกลุ่มนิสิตเพศหญิงสอดคล้องงานวิจัยของดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศผลพบว่านักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชายส่วน

สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนชายและสุมิตรา เจริมพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียนมากกว่านักเรียนชายจากลักษณะของเพศหญิงที่ต่างกับเพศชายดังที่กล่าวมาแล้วส่งผลให้เพศหญิงมีแนวโน้มทางการมีพฤติกรรมการเรียนสัมฤทธิ์ผลมากกว่าเพศชาย

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทั้งด้านรวมและด้านย่อยเมื่อวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์กลับพบว่านิสิตทันตแพทย์มีความสุขในการเรียนอยู่ระดับต่ำถึงปานกลาง ผู้วิจัยมีมุมมองว่าเนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนตามสมรรถนะวิชาชีพนั้นขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นต้องถูกต้องไม่ควรเกิดการผิดพลาดหรือถ้าจะเกิดการผิดพลาดก็ควรเป็นเรื่องเล็กน้อยที่ไม่มีผลกระทบต่อชีวิตของผู้ป่วยซึ่งลักษณะของวิชาชีพทำให้กระบวนการเรียนอยู่ภายใต้ความกดดันระหว่างคณาจารย์กับนิสิตเพื่อนกับนิสิตและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางการเรียนกับนิสิตทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเข้มงวดส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานของเนตรสวรรค์ จินตนาวัลี (2553) ศึกษาความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสาครพบว่าความสุขของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลอยู่ในระดับต่ำ

เพราะสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กรที่ไม่มี การช่วยเหลือกันไม่มีความสามัคคีและไม่มีความสุขอัน เกิดจากความสำนึกในหน้าที่ตนกระทำอยู่ทำให้ไม่เกิด ความภาคภูมิใจในตนเองและรู้สึกชีวิตไม่มีคุณค่าทำ ให้เกิดการลาออกและมีความสุขอันเกิดจากการ ตระหนักในคุณค่าไม่ตระหนักในหน้าที่ที่จะทำทำให้ ผู้ป่วยหายและกลับบ้านได้และพยาบาลไม่ค่อยได้ แสดงความสามารถไม่เท่ากับเพื่อนร่วมวิชาชีพหรือต่าง วิชาชีพจึงรู้สึกที่ไม่ได้รับการยอมรับในสังคมและ เจริญขวัญ นำพา (2554) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนจึงกล่าวได้ว่าระดับความสุข เป็นผลมาจากกระบวนการต่างๆและปัจจัยภายในตัว บุคคลที่เกี่ยวข้องประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของแต่ละคน

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. การคัดเลือกนิสิตทันตแพทย์สามารถใช้ คุณลักษณะทางจิตได้แก่ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุม ตนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนตาม สมรรถนะวิชาชีพเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกได้เพราะมี อำนาจในการทำนายพฤติกรรมกรรมการเรียนตาม สมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้ในอันดับแรกและ อันดับรองลงมานอกจากนั้นยังสามารถพัฒนา พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิต ทันตแพทย์ให้สูงขึ้นผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆในการ ส่งเสริมให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมกรรมการเรียนที่ สูงขึ้นจะได้เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานใน วิชาชีพทันตกรรม

2. การจัดการเรียนการสอนในคลินิกควร คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนิสิตโดย นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและได้รับการ ถ่ายทอดทางวิชาชีพน้อยควรได้รับการส่งเสริมให้

มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีและได้รับการ ถ่ายทอดทางวิชาชีพมากกว่านิสิตกลุ่มอื่นๆจึงจะทำให้ มีพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันต กรรมทัดเทียมกัน

3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตทันตแพทย์จะทำให้ นิสิตนิสิตมีพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพเพิ่มสูงขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทางคลินิกมากขึ้นจากผลการวิจัยพบว่า นิสิตทันตแพทย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นกับการจัด สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่มีความพร้อมต่อ ความต้องการนอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบด้วยว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเขาวน อารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพทันตแพทย์โดยเฉพาะในกลุ่มที่บิดามี การศึกษาต่ำจะได้รับอิทธิพลมากกว่ากลุ่มอื่นๆดังนั้น นิสิตทันตแพทย์กลุ่มนี้ควรได้รับการดูแลให้มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่ากลุ่มอื่นๆและ ควรได้รับการพัฒนาเขาวนอารมณ์ควบคู่ไปพร้อมๆ กันเพื่อให้มีพฤติกรรมกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพทันตแพทย์สูงขึ้น

4. นิสิตทันตแพทย์ควรได้รับการส่งเสริม คุณลักษณะทางจิตด้านเขาวนอารมณ์เจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมการเรียนลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเขาวนการฟันฝ่าอุปสรรคพร้อมๆกันและมีการ สนับสนุนทางสังคมคือมีการถ่ายทอดทางวิชาชีพทันต แพทย์อย่างเข้มข้นเพื่อให้มีพฤติกรรมกรรมการเรียน ทันตแพทย์ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตทันตแพทย์ที่บิดา/มารดา มี การศึกษาต่ำและบิดา/มารดาไม่มีรายได้ต่ำซึ่งผล การศึกษาคั้งนี้แสดงให้เห็นว่านิสิตทันตแพทย์กลุ่ม ดังกล่าวจัดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรม การเรียนต่ำกว่ามาตรฐานทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาบริบทของการดำเนินชีวิตของกลุ่มนิสิตที่บิดา/มารดามีการศึกษาต่ำมีรายได้ต่ำและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่ดีแต่กลับมีเขาวนอารมณ์สูงและสามารถเรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้

2. ควรมีการสร้างต้นแบบชุดฝึกเพื่อพัฒนาปัจจัยทางจิตของนิสิตทันตแพทย์เช่นลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเขาวนอารมณ์และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพแล้วทำวิจัยเชิงทดลองประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกดังกล่าว

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบนิสิตชั้นปีที่ 5 กับชั้นปีที่ 6 ว่าปัจจัยทางจิตสังคมมีอิทธิพลที่แตกต่างกันหรือไม่ถ้ามีจะได้มีการส่งเสริมพัฒนาต่อไป

อ้างอิง

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). *ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข. (2549). *Happy Dent สรุบบทเรียนเครือข่ายการเรียนรู้สร้างสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

งามตา วนินทานนท์ และอุษา ศรีจินดารัตน์. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียนที่มีต่อความสุขใจและพฤติกรรม*

การเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ. รายงานการวิจัยฉบับที่ 120. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จักรพงษ์ สุรศิลป์. (2549). *องค์ประกอบเขาวนอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรเขต 1 จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จตุรัตน์ ถาวโร และภาสชนก พิชญเวทย์วงศา. (2551). *ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรฝ่ายบริการพยาบาลโรงพยาบาลสงขลานครินทร์*. *วารสารสงขลานครินทร์เวชสาร*, 26(5), 441-449.

เจนจิรา ธีระวัฒน์. (2544). *การสำรวจความคิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ศาสตร์สำหรับทันตแพทย์ศาสตร์บัณฑิตใหม่*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพัฒนาสุขภาพ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจริญขวัญ นำพา. (2554). *ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการเชื่อมโยงและความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องอัตราส่วนตรีโกณมิติ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ. (2552). *ลักษณะทางจิตและการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพของพยาบาลจบใหม่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐพล แยมสอาด. (2551). *การศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวัตร ลุนหงส์. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวสังคมและสภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเองและการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน: ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550, ตุลาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. *วารสารพัฒนาสังคม*, 9(1), 157-174.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2521). *ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสันตภาษาไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 23. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงฤดี ภูพลอย. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพมิติสร้างสรรค์ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคกับการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพของพนักงานระดับปฏิบัติการในภาควิชาอายุรศาสตร์โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2543). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานเอนามัยตำบล*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทรงพร สดใสจิตต์. (2547). *ปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทันตแพทยสภา. (2555ก). *เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2555*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.dentalcouncil.or.th/regulation/std_dent.pdf
- เนตรสวรรค์ จินตนาวัลี. (2553). *ความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เปรมพร มั่นเสมอ. (2545). *การปรับตัวกลวิธีการเผชิญปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และมนตรี แยมกสิกร. (2551, กันยายน). องค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. *วารสารเทคโนโลยีทางการศึกษา*, 3(1), 66-83.
- พสนัน นิรมิตรไชยพันธ์. (2549). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสนธ์ เกิดศิลป์. (2546). *โมเดลสมการโครงสร้างของเขาวัวปัญญาเขาวัวอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ รักษ์วงศ์. (2546). *บทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี*, 15(1), 56-66.
- วันวิสา สรีระศาสตร์, งามตา วนินทานนท์ และนำชัย ศุภกฤษชัยสกุล. (2555, มกราคม). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคมและการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้า. (เอามาจากไหน)
- วิชุดา กิจธรรรม. (2555, มกราคม). เหตุและผลของพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิต/นักศึกษาไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 18(1), 2-16.
- ศุภรางค์ อินทונה. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2538). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาย กิจสนาโยธิน. (2555). *คิดไม่ถึง 2*. นนทบุรี: สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภา.
- สุขจิตร ตั้งเจริญ, ฐาศุภร์ จันประเสริฐ และอ้อมเดือน สดมณี. (2556, มกราคม). ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 5(1), 1-9.
- สุชีวา วิชัยกุล. (2542). *ผลการสอนโดยอาจารย์พี่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภัตรา ธรรมวงษ์. (2544). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาสิณี นุ่มเนียม. (2546). *ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อน้ำที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุมิตรา เจริญพันธ์. (2545). *จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. งานวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวดีเอื้อ อรัญโชติ. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือสำหรับปฏิบัติงานหัตถการทางทันตกรรม*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โสภิตา พุ่มตี่อิง. (2547). *การอนุมานสาเหตุความรับผิดชอบและการเผชิญปัญหาด้านการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง. (2548). *การประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับอิคิวในประเทศไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 101. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อินทรา บริบูรณ์. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน* *เครือข่ายโรงเรียนนานาชาติเวลล์สลิงกัด สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Albino, Judith, E.N., & et al. (2008, December). Assessing Dental Student's Competence: Best Practice Recommendations in the Performance Assessment Literature and Investigation of Current Practices in Predoctoral Dental Education. *Journal of Dental Education*, 72 (12), 1405-1435.
- David, Henzi, & et al. (2005, October). Appraisal of the Dental School Learning Environment: The Students' View. *Journal of Dental Education*, 69(10), 1137-1147.
- Dennison, Darwin, Prevet, Thomas, & Affleck, Michael. (1980). *Alcohol and Behavior : An Activated Education Approach*. St. Louis: Mosby.
- Gardner, Howard, & Hatch, Thomas. (1989, November). Multiple Intelligences Go to School: Educational Implications of the Theory of Multiple Intelligences. *Educational Researcher*, 18(8), 4-10.
- Goleman, Daniel. (1995). *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Hair, Joseph, F., & et al. (1992). *Multivariate Data Analysis with Readings*. 3rd ed. New York: Macmillan.

- Krejcie, Robert, V., & Morgan, Daryle, W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*, 607-610.
- McGuire, W.J. (1969) The nature of attitudes and attitude change. In G. Lindzey&E. Aronson (Eds.) *The Handbook of Social Psychology* (Vol.3). Reading, Mass: Addison-Wesley Publishing Co.
- Miller, George, E. (1990, September). The Assessment of Clinical Skills/Competence/ Performance. *Academic Medicine : Journal of the Association of American Medical Colleges, 65(9)*, 63-7.
- Moos, Rudolf, H. (1980). Evaluating Classroom Learning Environments. *Studies in Educational Evaluation, 6(3)*, 239-252.
- Moos, Rudolf, H., editor. (1976). *Human Adaptation : Coping with Life Crises*. Lexington, Mass.: Heath.
- Polyzois, Ioannis, & et al. (2011, May). Can Evaluation of a Dental Procedure at the Outset of Learning Predict Later Performance at the Preclinical Level? A Pilot Study. *European Journal of Dental Education. 15(2)*, 104-109.
- Salovey, Peter, & Mayer, John, D. (1990). Emotional Intelligence. *Imagination, Cognition and Personality, 9(3)*, 185-211.
- Simpson, Ida, Harper. (1979). *From Student to Nurse : A Longitudinal Study of Socialization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stoltz, Paul, Gordon. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: Wiley.
- Thomas, Betsy, Sara, & et al. (2009). Students' Perceptions Regarding Educational Environment in an Indian Dental School. *Medical Teacher. 31(5)*, e185-e188. Retrieved June 15, 2012, from <http://informahealthcare.com/doi/pdf/10.1080/01421590802516749>

